

Täysistunto

Torstai 15.5.2025 klo 16.00—20.44

10. Lakialoite laiksi sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 13/2025 vp Timo Mehtälä kesk ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Asian esittelee meille edustaja Mehtälä. Olkaapa hyvä.

Keskustelu

20.36 **Timo Mehtälä kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen hyvinvointiyhteiskunta on millä tahansa mittarilla yksi maailman parhaista. Meillä on maksuton koulutus, kattava terveydenhuolto ja luotettavat instituutiot, mutta parhaassakin järjestelmässä on valuvikoja, pieniä ja suuria. Tämä lakialoitteeni pyrkii korjaamaan yhden näistä. Se on valtion mittapuulla pieni epäkohta, mutta yksittäiselle lapsiperheelle vaikutuksiltaan hyvin suuri.

Mahtaako moni tietää, että Suomessa perhe voi joutua maksamaan Kela-korvattavista lääkkeistä jopa tuhansia euroja vuodessa — siis tuhansia euroja? Tämä johtuu siitä, että lääkekorvauksen vuosiomavastuu, niin sanottu lääkekatto, on henkilökohtainen. Tänä vuonna se on 633 euroa per henkilö. Jos esimerkiksi sekä yksi aikuinen että yksi lapsi perheessä tarvitsevat kalliita lääkkeitä, perheen vuosittainen kustannus on jo 1 266 euroa. Kolmella tai neljällä lääkkeillä tarvitsevalla perheenjäsenellä summa kipuaa jo 2 000—2 500 euroon.

Tämä on kohtuutonta, ja näin todettiin jo vuonna 2013 sosiaali- ja terveysministeriön tilaamassa raportissa, mutta järjestelmää ei ole vielä kukaan korjattu. Suora lainaus sieltä sosiaali- ja terveysministeriön raportista: ”Lääkemenot voivat nousta kohtuuttomiksi kotitalouksissa, joissa on useita paljon lääkkeitä tarvitsevia henkilöitä.” Tämän ongelman korjaamiseksi tämä lakialoitteeni on ratkaisu.

Lakialoitteessani ehdotan, että lääkekorvausten vuosiomavastuu laskettaisiin jatkossa yhteen huoltajan ja hänen alle 18-vuotiaiden lastensa osalta, aivan kuten terveydenhuollon maksukaton kohdalla jo nyt tehdään. THL:n tietojen mukaan tämä uudistus maksaisi valtiolle noin kaksi miljoonaa euroa vuodessa — pieni summa, mutta perheille, joita se koskee, vaikutus on erittäin suuri. Moni lapsiperhe Suomessa on jo nyt suurissa vaikeuksissa erilaisten leikkausten ja hintojen nousun takia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2025 vp

Arvoisa puhemies! Monilapsisia perheitä on Suomessa vain vähän, mutta niissä avun tarve on usein suurin, ja siksi pienikin apu voi olla ratkaiseva. Meidän pitää nyt ottaa käyttöön kaikki keinot, joilla voidaan tukea lapsiperheitä tehokkaasti ja oikeudenmukaisesti. Tämä lakialoite on sellainen keino. Se on kohdennettu, kustannustehokas ja valmis toteutettavaksi. Hallitusohjelmassa on todettu, että selvitetään maksukattoja koskevia selvitystarpeita. Tämä lakiuudistus vastaisi myös tähän.

Kiitän kaikkia edustajia, jotka ovat aloitteen allekirjoittaneet, ja toivon sille laajaa tukea tässä salissa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

20.39 Juha Hänninen kok: Kiitos, kunnioitettu rouva puhemies! Kun lapsi sairastaa, vanhemmat tekevät kaikkensa hoidon onnistumiseksi. Hoitoonpääsy ei saisi riippua siitä, onko siihen varaa. Nyt käsittelyssä oleva lakialoite nostaa esiin juuri tämän kysymyksen: miten varmistamme, että jokaisella lapsella on mahdollisuus saavutettavaan ja tehokkaiseen hoitoon riippumatta perheen lompakon paksuudesta?

Tässä lakialoitteessa ehdotetaan, että alle 18-vuotiaiden Kela-korvattavat lääkkeet laskettaisiin mukaan vanhemman vuosiomavastuuseen. Tämä on perusteltua ja kohtuullista. Jos perheessä on useampi sairas lapsi, lääkekulut voivat nousta korkeiksi. Kyse ei välttämättä ole edes erityiskorvattavista lääkkeistä. Nykyinen järjestelmä ei tunne perheen yhteistä kokonaisuutta vaan laskee maksukaton henkilökohtaisesti.

Arvoisa rouva puhemies! Maksujen yhdistäminen olisi linjassa muun terveydenhuollon maksukattojärjestelmän kanssa. Siinä alle 18-vuotiailta perityt maksut voidaan jo nyt laskea yhteen huoltajan kanssa. Samaa periaatetta on perusteltua soveltaa myös lääkekorvauksiin. Valtiontalouteen uudistus olisi taloudellisesti pieni mutta vaikutus yksittäisten perheiden arkeen merkittävä. Tämä ei ole suuri uudistus hallinnollisesti, mutta se olisi sitäkin tärkeämpi viesti siitä, että ketään ei jätetä yksin — ei silloinkaan, kun lapsi tarvitsee lääkkeitä.

Arvoisa rouva puhemies! Suomi poikkeaa Pohjoismaiden linjasta tässä asiassa. Ruotsissa lasten lääkkeet ovat maksuttomia, Norjassa suurin osa lääkkeistä alle 16-vuotiaille on maksuttomia, ja Islannissa on käytössä juuri tämänkaltaisen yhteislaskentamalli. Meidän on aika ottaa askel samaan suuntaan kohti oikeudenmukaisempaa ja perheystävällisempää lääkekorvausmallia. Lääkkeet eivät auta, jos niitä ei saada. Tämä lakialoite on konkreettinen tapa varmistaa, että jokaisella suomalaisella lapsella on todellinen mahdollisuus saada tarvitsemansa hoito ajoissa ja ilman kohtuuttomia kustannuksia. Lapsissa ja nuorissa on yhteiskuntamme tulevaisuus. Kannatan lämpimästi lakialoitetta. — Kiitos, arvokas puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki poissa, edustaja Kallio poissa, edustaja Hoskonen poissa. — Haluaako edustaja Mehtälä käyttää vielä puheenvuoron?

20.42 Timo Mehtälä kesk: Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Hännistä. Hän toi vielä esille nämä pohjoismaiset erot tässä lääkekattoasiassa ja tämän Ruotsin mallin: siellä lasketaan alle 18-vuotiaat lapset vanhemman omavastuusuuteen ja Norjassa alle 16-vuoti-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2025 vp

aat. Tämä Suomen malli sitten jatkossa seuraisi Ruotsin ja Norjan ja myös Islannin vastavia. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.